

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๒

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดการบังคับใช้บทบัญญัติ
มาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ส่งคำร้องลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย ซึ่งสรุปความเป็นมาได้ดังนี้ นับแต่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นต้นมา คณะกรรมการ การเลือกตั้งได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเตรียมการให้มีความพร้อมในการเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เมื่อสภาทั้งสองสิ้นอายุหรือมีการยุบสภาแล้วแต่กรณี โดยได้ออกประกาศ กำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการดังกล่าว พบว่ามีบางประเด็นในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดไว้ไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นแตกต่างกันอันอาจส่งผลกระทบต่อ การเตรียมการเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ไม่สมบูรณ์และอาจส่งผลกระทบต่อการจัดการเลือกตั้งและบุคคล ที่เกี่ยวข้องได้หากยังไม่มีข้อสรุปในประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างกันอยู่ ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการ การเลือกตั้งจึงได้ส่งคำร้องมาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ในสารบบเพื่อพิจารณา ด้วยเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็น องค์การตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นผู้ส่งคำร้องมาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

ประเด็นปัญหาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดมี ดังต่อไปนี้

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญที่ไม่ให้นำบทบัญญัติในบททั่วไปในบางมาตรา มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันนั้นมีสภาพบังคับเฉพาะกาลใน ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือมีสภาพบังคับเป็นลักษณะติดตัวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดไปหรือมีขอบเขต ครอบคลุมบุคคลหรือเวลามากน้อยเพียงใด

๒. การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทั่วไปครั้งแรกที่จะจัดให้มีขึ้นภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี ตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑)

๒.๑ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันนี้จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นไปตามในลักษณะใด ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๑.๒ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ตาม มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๑.๓ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ตาม มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่บางมาตรา ในกรณีนี้มีบทบัญญัติใดที่ได้ยกเว้นไว้ในมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ มีผลใช้บังคับบ้าง

๒.๑.๔ ต้องพ้นจากสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนหรือต้อง ไม่พ้นจากสมาชิกภาพในวันสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๒ กรณีสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันนี้จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นไปตามลักษณะใด ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๒.๒ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ตาม มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๒.๓ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ในมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่บางมาตรา ในกรณีนี้มีบทบัญญัติใดที่ยกเว้นไว้ในมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ มีผลใช้บังคับบ้าง

๒.๒.๔ ต้องพ้นจากสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาก่อนหรือต้องไม่พ้นจาก สมาชิกภาพในวันสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๓ ถ้าหากวินิจฉัยว่าคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก วุฒิสภาสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันนี้เป็นไปตามข้อ ๒.๑.๒ หรือ ๒.๑.๓ และ ๒.๒.๒ หรือ ๒.๒.๓ แล้วแต่กรณี สภาบังคับจะมีผลเฉพาะการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งแรกภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) หรือจะมีสภาบังคับกับ สมาชิกหรือผู้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาชุดนี้ตลอดไป

พิจารณาดูแล้วเห็นว่ากรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ แตกต่างกัน และส่งความเห็นดังกล่าวมาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดโดยที่ ประเด็นที่จะให้วินิจฉัยมิได้มีลักษณะเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ